

that after a short period of time it does not become obvious that the formed interdisciplinary educational programs, which may have been relevant for solving one multidisciplinary problem, have become outdated or become irrelevant in the rapidly transforming field of innovation.

REFERENCES

1. <https://heinnovate.eu/en>
2. <https://www.norrag.org/event-highlights-kix-eap-education-policy-and-innovation-conference-epic-2023-day-3/>
3. https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/Tezi_III-konf_2021-FINAL.pdf

ДЕЯКИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ХНАДУ (МОЖЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ)

Анісімова С.В., доцент, к.г.н.

*Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна*

svitlanaanisimova@meta.ua

Одним з чинником розвитку освітнього середовища є інформатизація суспільства в якій система дистанційного навчання є однією зі структур безперервного формування знань без обмежень за віком і ступенем підготовки, а також незалежно від територіального знаходження закладу освіти.

Історично дистанційне навчання виникло у 1840 році, коли сер Ісаак Пітман, вчитель англійської мови, відомий у світі як розробник Пітман стенографії, запропонував навчання через поштовий зв'язок для студентів Англії. А вже через 16 років Чарльз Тюссе та Густав Лангеншейдт розпочали у Німеччині викладання мови заочно.

Розвиток дистанційної освіти в Україні розпочався значно пізніше ніж у країнах Західної Європи і здійснювався дуже повільно з багатьох причин, зокрема, у зв'язку зі сприйняттям освітянами дистанційної освіти як конкурентної для класичної традиційної освіти.

В наказі Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 р. № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» визначено, що дистанційне навчання – це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке

функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Основна мета комунікації полягає в залученні та мотивації учасників до навчання.

Метою впровадження дистанційного навчання у ЗВО було визначено:

- підтримка традиційного навчального процесу, коли за допомогою системи дистанційного навчання проводяться дистанційні курси;
- підвищення якості освіти;
- підготовка конкурентоспроможного фахівця здатного конкурувати на ринку праці;
- залучення здобувачів освіти, які не в змозі відвідувати очні заняття;
- залучення великої кількості слухачів; – створення єдиного інформаційного простору ЗВО [1].

В 2000 році в Україні була затверджена Концепції розвитку дистанційної освіти [2]. Унаслідок пандемії COVID-19 і вимушеного переходу на дистанційне навчання національна система освіти вимушена була зазнати кардинальних змін, адаптуватися до нових реалій і проходити перевірку на якість.

Природно, що на початку пандемії методика дистанційного навчання була незрозумілою ні викладачам, ні здобувачам освіти, через що страждала якість здобутих знань. ХНАДУ тимчасово виходив на очне навчання, але через погіршення епідеміологічної ситуації вимушено був неодноразово переходити з очної на дистанційну форму.

На даний час, незважаючи на те, що коронавірус ще залишається актуальною проблемою, в Україні основною перешкодою для очного навчання є війна, і основною можливістю отримання вищої освіти є дистанційне навчання.

В ХНАДУ з початку пандемії почалось впровадження дистанційного навчання. на платформі MOODLE, покращені технологічні і комунікативні можливості, здобувачі освіти почали пристосовуватися до синхронних і асинхронних занять.

За час пандемії був отриманий цінний досвід проведення дистанційних занять викладачами ХНАДУ, в основному на прикладах дисциплін, що викладаються на першому рівні вищої освіти, розроблена уніфікована структура курсів на Навчальному сайті університету що використовує платформу MOODLE. Курси дисциплін, що відповідають всім розробленим вимогам, отримують сертифікат відповідності.

До того ж Державною службою якості освіти України в період з 12 до 20 квітня 2021 р. було проведено опитування серед здобувачів освіти, педагогічних та науково-педагогічних працівників [3]. Це також дало додаткову можливість виявити сильні і слабкі сторони дистанційної освіти, визначити її проблеми і переваги на підставі розгляду соціальних і культурних факторів впливу на он-лайн навчання.

Основними соціальними перевагами онлайн навчання для студентів є:

- заощадження часу, що витрачався на дорогу від дому до університету

- вільний вибір часу для засвоєння курсу та можливість проведення навчання незалежно від часу навчання кожного конкретного студента;
- можливість поєднувати навчання і роботу;
- вільний доступ до різноманітних джерел інформації – електронних бібліотек, мультимедійних підручників, дистанційних курсів з дисципліни, довідкових матеріалів (словників, енциклопедій та ін.);
- використання широкого вибору навчальних матеріалів, що постійно оновлюються і до того ж представлені на фоні яскравих графічних зображень (малюнків, схем, таблиць), у супроводі аудіо- та відео презентацій;
- забезпечення зворотного зв'язку з викладачем – можливість отримання швидкої відповіді на виконане контрольне чи індивідуальне завдання,
- збільшення шансів потрапити на академічну мобільність, тобто навчання на один або кілька семестрів в іншому університеті.

Можливості викладачів тісно пов'язані з соціальними перевагами дистанційного навчання для студентів. До того ж, у часи війни багатьом навчальним закладам надали доступ до онлайн-платформ із навчальними курсами, що спрощує роботу викладача. У викладача є можливість запрошувати на онлайн заняття гостей лекторів, проходити онлайн курси підвищення кваліфікації.

Окрім очевидних переваг онлайн-навчання для студентів та викладачів, які були виявлені за декілька років пандемії та війни, існує ряд проблем.

Одним з основних недоліків дистанційного навчання є обмеженість живого спілкування студентів між собою і з викладачем. Це:

- перешкоджає виникненню спільнот студентів;
- перешкоджає підтриманню корпоративного духу ВНЗ;
- не дає можливості отримати почуття єдності та спільності першокурсникам;
- лишає можливості увібрати університетські традиції;
- найчастіше студенти не бачать лиця своїх однокурсників, починаючи з першого курсу, а впізнають їх тільки за прізвищем або іконкою у мережі.

Що до викладачів, то їм, як і студентам, психологічно складно особисто не бачити інших учасників освітнього процесу, через що зменшується ефективність комунікації. Більшість традиційних лекцій, семінарів та тренінгів найбільше запам'ятовуються не знаннями, які отримуються, а емоціями, які відчувалися в процесі навчання. Це важлива складова навчання

Одним із найбільших викликів для викладачів стало те, що студенти менш активно беруть участь в освітньому процесі. І якщо при очному процесі навчання мовчання в аудиторії могло означати лише те, що студенти не підготувались, або, навпаки, думають над завданням викладача, то тепер це може означати й повну відсутність студента на парі (хоча номінально студенти перебувають на онлайн-конференції). Таким чином, викладачі втрачають мотивацію для цікавого проведення семінарів та лекцій, що в поєднанні з технічними складнощами, які часом виникають у цієї групи

освітян, робить навчальний процес проблематичним для обох сторін навчального процесу.

Тому сьогодні основним завданням для тих, хто управляє процесом впровадження і використання сучасних освітніх технологій, є потреба зробити цей процес максимально ефективним і мінімізувати помилки, для чого необхідно якомога активніше обмінюватися накопиченим досвідом.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1 Вишнівський В.В., Гніденко М.П., Гайдур Г.І., Ільїн О.О. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів. Київ : ДУТ, 2014. 140 с.

2 Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні [Електронний ресурс] /затверджено Постановою Міністерства освіти і науки України 20 грудня 2000 р. // Освітній портал. – URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.

3 Державна служба якості освіти України. Всеукраїнське опитування щодо тенденцій організації дистанційного навчання у закладах освіти в умовах карантину у 2 семестрі 2020/2021 навчального року. [Електронний ресурс] – URL: https://new.sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/07/ANALITICHNA-DOVIDKA-vesna_2021-1.docx.

ВПЛИВ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ НА ПТАХІВ ЛІСОНАСАДЖЕНЬ ПІВДЕННОЇ УКРАЇНИ

*Аюбова Е.М., к.б.н., ст. викл.
elnaraaybova8181@gmail.com*

*Ганчук М.М., к.с.-г.н., доцент
ganchukmn@gmail.com*

*Скиба В.П., к.с.-г.н., доцент
skiff_vika@ukr.net*

*Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Д. Моторного,
м. Мелітополь, Україна*

Дуже давно основними біоценозами Південної України були степи, які упродовж ХІХ–ХХ ст. були трансформовані в лани. Інтенсивність цього процесу мала такий глобальний характер, що на даний час недоторканих степових ділянок немає. Інтенсивне розорювання цілини за високої сухості повітря, невеликої кількості опадів та сильних вітрів сприяло розвитку вітрової, а в деяких місцях, і водної ерозії. Для зменшення її негативного впливу на землеробство, на території всієї степової зони було створено